

PREDLOG OSNOVE

za vođenje pregovora i zaključivanje Ugovora između Crne Gore i Rumunije o otklanjanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i na imovinu i sprečavanju poreske evazije i izbjegavanja

I. Ustavni osnov

Ustavni osnov za zaključivanje Ugovora između Crne Gore i Rumunije o otklanjanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i na imovinu i sprečavanju poreske evazije i izbjegavanja, sadržan je u članu 15 stavu 1 Ustava Crne Gore, kojim je utvrđeno da Crna Gora, na principima i pravilima međunarodnog prava, sarađuje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i članu 100 stavu 1 tačka 4 kojim je Vladi Crne Gore data nadležnost da zaključuje međunarodne ugovore.

II. Ocjena stanja odnosa između Crne Gore i Rumunije

Crna Gora i Rumunija njeguju tradicionalno prijateljske i savezničke odnose, koje karakteriše dinamičan politički dijalog. Dvije države dijele zajedničke vrijednosti i daju doprinos jačanju kolektivne bezbjednosti u okviru NATO-a. Rumunija, osim što predstavlja važnog saveznika Crne Gore u okviru NATO-a, je i dosljedan podržavalac evropske integracije Crne Gore, što je potvrđeno i tokom posjete predsjednika Rumunije Nicusora Dana Crnoj Gori u junu 2026 godine povodom njegovog učešća na Samitu Evropske unije i Zapadnog Balkana.

III. Razlozi zbog kojih se predlaže zaključivanje protokola uz međunarodnog ugovora

Međunarodno iskustvo i praksa pokazali su da je zaključivanje bilateralnih ugovora najefikasniji i najčešći oblik regulisanja problema dvostrukog oporezivanja. Ovo iz razloga što bilateralni ugovori stvaraju povoljan poreski ambijent za međunarodno poslovanje i investiranje i obezbjeđuju efikasan mehanizam za razrješenje problema dvostrukog oporezivanja.

Ministarstvo finansija Rumunije uputilo je Ministarstvu finansija Crne Gore tekst Nacrta Ugovora između Crne Gore i Rumunije. Imajući u vidu da je od potpisivanja Ugovora između Savezne Vlade SRJ i Vlade Rumunije o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i na imovinu (»Službeni list SRJ -Međunarodni ugovori«, 04/96) Crna Gora postala samostalna država, kao i da je u međuvremenu došlo do izmjene nacionalnih poreskih propisa, OECD modela ugovora i potpisivanja Multilateralne konvencije za primjenu mjera koje se u cilju sprečavanja erozije poreske osnovice i premještanja dobiti odnose na poreske ugovore, ovo ministarstvo je prihvatilo pokretanje postupka zaključivanja novog ugovora.

Osnovni razlozi za zaključivanje ovog ugovora su:

- eliminisanje dvostrukog oporezivanja dohotka rezidenata Crne Gore i Rumunije;
- obezbjeđenje fiskalne i pravne sigurnosti kao uslova za unaprijeđenje djelatnosti rezidenata obje države ugovornice;
- osiguranje pozitivnog dejstva poreskih olakšica radi stimulisanja ulaganja rezidenata jedne države ugovornice u drugu državu ugovornicu;
- da dohodak koji pomorski i vazdušni prevoznici Crne Gore ostvare od međunarodnog saobraćaja u, ne podliježe oporezivanju u toj zemlji već u Crnoj Gori;

- da se zarade rezidenata Crne Gore na osnovu rada koji se obavlja u Rumuniji, mogu oporezovati u toj zemlji samo ako taj rad traje duže od Ugovorom predviđenog vremenskog perioda;
- generalna primjena načela jednakog poreskog tretmana fizičkih i pravnih lica Crne Gore koja obavljaju djelatnost u Rumuniji u odnosu na fizička i pravna lica iz Rumunije koja obavljaju istu djelatnost u Crnoj Gori pod istim ili sličnim uslovima.

IV. Osnovna pitanja o kojima će se voditi pregovori i predlog stavova delegacije Crne Gore

1. Lica na koja se primjenjuje Ugovor

Članom 1 Nacrta Ugovora Rumunije predlaže se primjena Ugovora na lica koja su rezidenti jedne ili obje države ugovornice, odnosno rezidenti Crne Gore i Rumunije.

Navedeno rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru.

Stavom 2 istog člana Nacrta Ugovora Rumunije predlaže se da za potrebe ovog ugovora dohodak, ostvaren preko pravnih lica ili aranžmana, koji se u cjelosti ili djelimično, tretira kao fiskalno transparentan prema poreskim zakonima obje države ugovornice, smatraće se dohotkom rezidenta države ugovornice, ali samo u iznosu u kojem se taj dohodak tretira kao dohodak rezidenta te države za potrebe oporezivanja. Ni u kom slučaju odredbe ovog stava ne treba tumačiti tako da utiču na pravo jedne države ugovornice da oporezuje svoje rezidente.

Budući da je Crna Gora stavila rezervu na član Multilateralne Konvenciju za primjenu mjera koje se u cilju sprečavanja evazuje poreske osnovice i premještanja dobiti odnose na poreske ugovore, u ovom momentu, koji se odnosi na « transparentnost entiteta » predloženo rješenje nije prihvatljivo.

Rezident Rumunije je lice koje, prema zakonima te države, u Rumuniji ima prebivalište, boravište, sjedište stvarne uprave, mjesto registracije ili drugo mjerilo slične prirode, i uključuje tu državu ili njenu administrativno-terijtorijalnu jedinicu.

Rezident Crne Gore je fizičko ili pravno lice koje u Crnoj Gori podliježe oporezivanju po osnovu prebivališta, boravišta, sjedišta uprave ili drugog sličnog kriterijuma, i uključuje tu državu ili njenu političku jedinicu ili jedinicu lokalne samouprave.

Navedena rješenja su sadržana u članu 4 Nacrta Ugovora Crne Gore i Rumunije.

2. Porezi na koje se primjenjuje Ugovor

U članu 2 Nacrta Ugovora Rumunije taksativno se navode vrste poreza na koje se odnosi ovaj ugovor, a to su: porezi na dohodak i porez na dobit.

Vrste poreza u Crnoj Gori na koje treba da se odnosi ovaj ugovor su: porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak fizičkih lica i porez na nepokretnosti.

Ovo rješenje je sadržano u članu 2 Nacrta Ugovora Crne Gore.

3. Oporezivanje dohotka od nepokretne imovine

Prema članu 6 Nacrta Ugovora Rumunije, dohodak koji ostvari rezident države ugovornice od nepokretne imovine (uključujući dohodak od poljoprivrede i šumarstva) koja se nalazi u drugoj državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano je u članu 6 Nacrta Ugovora Crne Gore.

4. Oporezivanje dobiti preduzeća i stalna poslovna jedinica

Prema članu 7 stava 1 Nacrta Ugovora Rumunije, dobit preduzeća države ugovornice podliježe oporezivanju u drugoj državi ugovornici, samo ako preduzeće u toj drugoj državi ima stalnu jedinicu i to za iznos dobiti koji se pripisuje toj stalnoj jedinici.

Definicija stalne jedinice data je u skladu sa pravilima OECD-a, prema kojem stalna jedinica označava stalno mjesto preko koga preduzeće države ugovornice u potpunosti ili djelimično obavlja poslovanje (član 5 Nacrta Ugovora Republike Rumunije).

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano u čl. 5 i 7 Nacrta Ugovora Crne Gore.

5. Međunarodni saobraćaj

U članu 8 stav 1 Nacrta Ugovora Rumunije, predlaže se da se dobit preduzeća države ugovornice od obavljanja međunarodnog saobraćaja oporezuje samo u državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave preduzeća.

Crnogorski Nacrt ugovora je usklađen sa novim OECD modelom ugovora po kojem se dobit preduzeća države ugovornice od obavljanja međunarodnog pomorskog i vazdušnog saobraćaja oporezuje samo u toj državi ugovornici. Ukoliko rumunska strana bude institirala da mjesto oporezivanja bude sjedište stvarne uprave preduzeća, navedeno rješenje se može prihvatiti jer je sadržano u mnogim ugovorima/sporazumima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koji se primjenjuju u Crnoj Gori.

Takođe, u stavu 3 istog člana crnogorska strana je predložila rješenje prema kojem se u dobit preduzeća od obavljanja međunarodnog pomorskog i vazdušnog saobraćaja uključuje: dobit od iznajmljivanja brodova i vazduhoplova, kao i dobit od korišćenja, upotrebe ili iznajmljivanja kontejnera, uključujući tegljače i potrebnu opremu za transport kontejnera, ukoliko je ta aktivnost povremeno povezano sa obavljanjem međunarodnog saobraćaja brodom ili vazduhoplovom.

6. Dividende

Prema članu 10 Nacrta Ugovora Rumunije dividende koje isplaćuje kompanija države ugovornice rezidentu druge države ugovornice mogu se oporezovati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo i sadržano je u članu 10 stav 1 Nacrta Ugovora Crne Gore.

U stavu 2 istog člana Nacrta Ugovora Rumunije, predlaže se da se dividende mogu oporezivati i u državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, u skladu sa zakonima te države. Međutim nijesu navedeni maksimalni iznosi stopa za oporezivanje dividendi.

U članu 10 stav 2 Nacrta Ugovora Crne Gore, sadržano je rješenje koje glasi:

"Međutim, dividende koje isplaćuje kompanija koja je rezident države ugovornice mogu se oporezivati i u toj državi ugovornici, u skladu sa zakonima te države ugovornice, ali ako je stvarni vlasnik dividendi rezident druge države ugovornice, razrezan porez ne može biti veći od:

- a) 5 odsto od bruto iznosa dividende ako je stvarni vlasnik dividendi kompanija (izuzimajući partnerstvo) koja neposredno ili posredno ima najmanje 10 odsto kapitala kompanije koja isplaćuje dividende;
- b) 10 odsto bruto iznosa dividendi u svim drugim slučajevima."

U toku pregovora Crna Gora će zastupati svoj stav, međutim kao alternativa može se prihvatiti i sljedeće rješenje, koje glasi:

"Dividende se mogu oporezivati i u državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, u skladu sa zakonima te države. Međutim, tako razrezani porez ne može biti veći od 10 odsto bruto iznosa dividendi."

7. Kamata

Član 11 Nacrta Ugovora Rumunije, predviđa da kamata koja nastaje u državi ugovornici a isplaćuje se rezidentu druge države ugovornice, može se oporezovati u toj drugoj državi.

U stavu 2 istog člana, rumunska strana predlaže da se kamata može oporezivati i u državi ugovornici u kojoj nastaje, u skladu sa zakonima te države ugovornice. Međutim nije naveden maksimalni iznos stope za oporezivanje kamata.

Crnogorska strana je predložila da maksimalni iznos stope za oporezivanja prihoda od kamata bude 10% bruto iznosa kamata.

8. Autorske naknade

Shodno članu 12 Nacrta Ugovora Rumunije, autorske naknade koje nastaju u državi ugovornici, a isplaćuju se rezidentu druge države ugovornice, mogu se oporezovati u toj drugoj državi.

U stavu 2 istog člana, rumunska strana predlaže da se autorske naknade mogu oporezovati i u državi ugovornici u kojoj nastaju, u skladu sa zakonima te države. Međutim nije naveden maksimalni iznos stope za oporezivanje autorskih naknada.

U članu 10 stav 2 Nacrta Ugovora Crne Gore, sadržano je rješenje koje glasi:

"Autorske naknade mogu se oporezivati i u državi ugovornici u kojoj nastaju, u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik autorskih naknada rezident druge države ugovornice razrezan porez ne može biti veći od:

- 1) 5 odsto bruto iznosa autorskih naknada za korišćenje ili za pravo korišćenja autorskog prava na književno, umjetničko ili naučno djelo, uključujući bioskopske filmove i filmove ili trake za televiziju ili radio;
- 2) 10 odsto bruto iznosa autorskih naknada za korišćenje ili za pravo korišćenja patenta, zaštitnog znaka, nacrta ili modela, plana, tajne formule ili postupka ili za korišćenje ili za pravo

korišćenja, industrijske, komercijalne ili naučne opreme ili za obavještenja koja se odnose na industrijska, komercijalna ili naučna iskustva. "

U toku pregovora Crna Gora će zastupati svoj stav, međutim kao alternativa može se prihvatiti i sledeće rješenje, koje glasi:

"Autorske naknade se mogu oporezovati i u državi u kojoj nastaju u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik autorskih naknada rezident druge države ugovornice razrezan porez ne može biti veći od 10 odsto bruto iznosa autorskih naknada."

9. Kapitalni dobitak

U vezi sa oporezovanjem kapitalnog dobitka, u članu 13 Nacrta Ugovora Rumunije, predlaže se rješenje po kojem se dobitak koji ostvari rezident države ugovornice od otuđenja nepokretne imovine i koja se nalazi u drugoj državi ugovornici može oporezovati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano u članu 13 Nacrta Ugovora Crne Gore.

10. Radni odnos

U vezi sa oporezivanjem zarada iz radnog odnosa, u članu 14 Ugovora Rumunije, predlaže se rješenje po kojem se zarade, naknade i druga slična primanja koja rezident države ugovornice ostvari iz radnog odnosa oporezuju samo u toj državi, osim ako se rad obavlja u drugoj državi ugovornici. U tom slučaju, takve zarade oporezuju se samo u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano u članu 14 Nacrta Ugovora Crne Gore.

11. Umjetnici i sportisti

U članu 16 Nacrta Ugovora Rumunije predloženo je rješenje po kojem se dohodak, koji ostvari rezident države ugovornice kao izvođač pozorišne, filmske, radio ili televizijske umjetnosti, ili kao muzičar ili sportista, od svoje samostalne djelatnosti u drugoj državi ugovornici, može oporezivati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano je u članu 16 Nacrta Ugovora Crne Gore.

12. Izbjegavanje dvostrukog oporezivanja

U članu 22 Nacrta Ugovora Rumunije predviđena je mogućnost izbjegavanja dvostrukog oporezivanja primjenom metode poreskog kredita.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano je u članu 22 Nacrta Ugovora Crne Gore.

13. Jednak tretman

U članu 23 stav 5 Nacrta Ugovora Rumunije predloženo je rješenje po kojem se odredbe ovog člana primjenjuje samo na poreze obuhvaćene ovim ugovorom.

Crnogorski Nacrt ugovora je usklađen sa novim OECD modelom ugovora po kojem se odredbe ovog člana primjenjuje na poreze svake vrste i opisa. Ukoliko rumunska strana bude institirala na svom predlogu, navedeno rješenje se može prihvatiti jer je sadržano u starijim

ugovorima/sporazumima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koji se primjenjuju u Crnoj Gori.

14. Razmjena obavještenja

U članu 25 st. 1 i 2 Nacrta Ugovora Rumunije, predlaže se da nadležni organi država ugovornica razmjenjuju obavještenja koja su potrebna za primjenu odredaba ugovora ili unutrašnjih zakona država ugovornica koji se odnose na poreze bilo koje vrste i opisa, ako oporezivanje predviđeno tim zakonima nije u suprotnosti sa ovim ugovorom, uz određena ograničenja.

U članu 25 st. 4 i 5 Nacrta Ugovora Rumunije, predlaže se da se navedena ograničenja ni u kom slučaju ne mogu tumačiti kao mogućnost države ugovornice da odbije davanje obavještenja samo zato što obavještenja posjeduje banka, druga finansijska institucija, lice koje radi u agenciji ili u fiducijarnom svojstvu ili koje ima veze sa vlasništvom intreressa u licu.

Predložena rješenja su prihvatljiva za Crnu Goru i sadržana su u članu 25 Nacrta Ugovora Crne Gore.

15. Pomoć pri naplati poreza

U članu 26 Nacrta Ugovora Rumunije predložene su odredbe koje se odnose na pomoć pri naplati poreza.

Odredbe koje se odnose na pomoć pri naplati poreza sadržane su samo u Protokolu parafiranog Ugovora između Crne Gore i Islanda o otklanjanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i na imovinu i sprečavanju poreske evazije i izbjegavanja uz odloženu primjenu danom ulaska Crne Gore u Evropskoj uniji. Izmjenama i dopunama Zakona o poreskoj administraciji »Službeni list Crne Gore«, broj 104/26) uveden je institut pružanja administrativne pomoći u naplati potraživanja u cilju usklađivanja sa EU zakonodavstvom, te je Crna Gora u obavezi da povuče rezervu iz Multilateralne konvencije o uzajamnoj administrativnoj pomoći u poreskim pitanjima. S tim u vezi, crnogorska strana će stav o prihvatanju ovog člana zauzeti u toku procesa pregovora.

16. Pripadajuće pravo na benefite

U članu 28 stav 1 Nacrta Ugovora Rumunije, predlaže se da izuzetno od odredaba ovog ugovora, koristi iz ovog ugovora ne odobravaju se u odnosu na dio dohotka ili imovine, ako se osnovano može zaključiti, uzimajući u obzir sve relevantne činjenice i okolnosti, da je sticanje koristi bio jedan od osnovnih razloga bilo kojeg aranžmana ili transakcije koje su neposredno ili posredno rezultirali tom korišću, osim ako se ustanovi da bi odobravanje te koristi u tim okolnostima bilo u skladu sa ciljem ili svrhom odgovarajućih odredaba ovog ugovora.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano je u članu 27 Nacrta Ugovora Crne Gore.

17. Završna klauzula

U Nacrtu Ugovora Rumunije, sadržani su i predlozi rješenja koji se odnose na:

- opšte definicije (član 3);
- povezana preduzeća (član 9);
- primanja direktora (član 15);
- tretman penzija (član 17);

- državnu službu (član 18);
- primanja studenata (član 19);
- tretman ostalog dohotka (član 20);
- status članova diplomatskih misija i konzulata (član 27);
- stupanje na snagu ugovora (član 29);
- prestanak važenja ugovora (član 30).

Predložena rješenja su sadržana u Nacrtu Ugovora Crne Gore (čl. 3,9,15,17,18,19,20,26,28 i 29).

V. Procjena potrebnih finansijskih sredstava za izvršenje ugovora i način njihovog obezbjeđenja

Izvršenje Ugovora između Crne Gore i Rumunije o otklanjanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i na imovinu i sprečavanju poreske evazije i izbjegavanja ne zahtjeva angažovanje finansijskih sredstava iz budžeta.

VI. Potreba usaglašavanja propisa

Zaključivanje ovog ugovora ne zahtijeva izmjenu važećih ili donošenje novih propisa.

VII. Predlog sastava delegacije

Za vođenje pregovora predlaže se Delegacija, u sljedećem sastavu:

1. Biljana Peranović, Ministarstvo finansija – šefica Delegacije;
2. Omer Cikotić, Ministarstvo finansija – član Delegacije
3. Aida Hodžić, Ministarstvo finansija – član Delegacije;
4. Gordana Popović, Ministarstvo finansija – član Delegacije;
5. Tijana Rajović, Ministarstvo vanjskih poslova – član Delegacije.

VIII. Predračun troškova za rad delegacije

Troškove za rad delegacije padaju na teret organa čiji predstavnici učestvuju u pregovorima.